

VÝSKYT KRIMINALITY U PACIENTOV ZÁVISLÝCH OD ALKOHOLU

K. TURČEK
NsP Nitra,
riaditeľ: MUDr. V. Žák, CSc.

S ú h r n

Predložená práca je súčasťou širšej štúdie, zaoberajúcej sa problematikou syndrómu závislosti od alkoholu a alkoholických psychóz z viacerých aspektov. V tomto článku uvádzame naše zistenia týkajúce sa problematiky kriminality u skúmaných probandov, ale aj ich príbuzenstva, ako aj vzťahu kriminality k niektorým klinickým fenoménom.

K l ú č o v é s l o v á : kriminalita – anamnestické údaje

K. Turček: OCCURENCE OF CRIMINALITY IN ALCOHOL ADDICT PATIENTS

S u m m a r y

The presented paper is part of an extended study, dealing from more than one aspect with the problematics of the alcohol dependence syndrome and alcoholic psychoses. In this paper the problematics of criminality in the investigated probands and their relatives as well as the relationship between criminality and some clinical phenomenons is dealt with.

Key words: criminality – anamnestic information

Na blízky vzťah kriminality a alkoholizmu poukázali viacerí autori (napr. Starý, 1983; Zapletálek a spoluprac., 1975; Dufek, 1976; Linnoila a spoluprac., 1989; Weiss, 1989). Na vysoký podiel alkoholikov vo väzenskej populácii upozornili napr. Crawford a spoluprac. (1982) a Swett (1984).

Majerová a Medvecká (1982) zistili v súbore alkoholikov u 40 % probandov kriminalitu v ich osobnej anamnéze. Kunda (1990) uvádza, že sa agresívne správanie vyskytlo v ním sledovanom súbore 250 osôb závislých od alkoholu disperzne vo všetkých štádiách, kriminalitu zistil u 26,8 % probandov. Škopková (1972) opísala v súbore halucinatórnych a delirantných stavov kriminalitu takmer u 1/4 probandov.

K. TURČEK/ VÝSKYT KRIMINALITY U PACIENTOV ZÁVISLÝCH OD ALKOHOLU

Materiál a metodika

V práci analyzujeme výsledky získané celkove od 204 probandov. Podľa diagnózy určenej pri prijatí na hospitalizáciu boli rozdelení do 4 súborov:

1. 70 pacientov so syndrómom závislosti od alkoholu, s priemerným vekom 39,12 roka, v rozmedzí 17 – 63 rokov;

2. 43 probandov s predelirantným stavom, s priemerným vekom 42,44 roka, v rozmedzí 27 – 65 rokov;

3. 46 pacientov s delíriom tremens, s priemerným vekom 45,17 roka, v rozmedzí 29 – 62 rokov;

4. 45 pacientov s alkoholickou halucinózou, s priemerným vekom 41,22 roka, v rozmedzí 19 – 67 rokov. Kontrolný súbor tvorilo 28 mužov–nealkoholikov, s priemerom vekom 39,39 roka, v rozmedzí 19 – 66 rokov, ktorí netrpeli ani žiadnou inou duševnou poruchou či chorobou.

Na štatistické spracovanie získaného materiálu sme použili: Studentov t - test, analýzu rozptylu, test rozdielu relatívnych početností, χ^2 test v kontingenčnej tabuľke a analýzu variancie. Za štatistické spracovanie ďakujeme RNDr. Eve Ettlerovej a RNDr. Karlovi Zaydlarovi z Výpočtového strediska LF - KÚ v Hradci Královom.

Výsledky

Tabuľka 1. Výskyt kriminality v anamnéze probandov (v %)

Súbor	303	PD	DT	AH	K
N	70	43	46	45	28
Rodinná anamnéza	7,1	11,6	17,4	6,7	0
Osobná anamnéza	24,3	27,9	13,0	15,6	0

303 - syndróm závislosti od alkoholu

AH - alkoholické halucinózy

PD - predelirantné stavy

K - kontrolný súbor

DT - delíriá tremens

Z údajov uvedených v tabuľke, týkajúcich sa rodinnej anamnézy našich probandov, zreteľne vidieť, že výskyt kriminality u príbuzných probanda stúpa so závažnosťou klinického stavu probandov smerom do delíria tremens, u príbuzných probandov s alkoholickými halucinózami je nižší. Medzi skúmanými súbormi nie sú štatisticky významné rozdiely.

Probandi celkove (bez ohľadu na príslušnosť k diagnostickému súboru), ktorí majú v rodinnej anamnéze výskyt kriminality, signifikantne viackrát recidivovali, ako probandi bez výskytu kriminality u svojho príbuzenstva ($p < 0,01$). Probandi (taktiež celkove) s pozitívnym výskytom kriminality u svojho príbuzenstva mali častejšie suicidálne tendencie, ako probandi bez tohto znaku v rodinnej anamnéze (hladinu štatistickej významnosti nebolo možné určiť pre nízku očakávanú minimálnu početnosť).

K. TURČEK/ VÝSKYT KRIMINALITY U PACIENTOV ZÁVISLÝCH OD ALKOHOLU

Ďalej sa v tabuľke uvádzajú aj naše nálezy, týkajúce sa kriminality samotných probandov. Ani tu nie sú medzi jednotlivými skúmanými súbormi štatisticky významné rozdiely. Priemerný výskyt kriminality celkovo je 20,2 % všetkých probandov.

Diskusia

V dostupnej literatúre sme nenašli porovnateľné údaje, týkajúce sa rodinnej anamnézy osôb s jednotlivými alkoholickými diagnózami.

Náš nález priemerného výskytu kriminality v osobnej anamnéze probandov celkovo, t. j. bez ohľadu na príslušnosť k diagnostickému súboru, je nižší ako u iných autorov. Náš nález kriminality u 24,3 % probandov so syndrómom závislosti od alkoholu sa približuje údajú Kundu (1990), ktorý ju zistil u 26,8 %. Nižší nález kriminality v osobnej anamnéze probandov s delíriom tremens (u 13,0 %) a u probandov s alkoholickými halucinózami (u 15,6 %), oproti klinicky menej závažným stavom (prostému syndrómu závislosti od alkoholu a predelirantným stavom) nás prekvapil, a pripúšťame, že pre tieto zistenia nemáme uspokojivú interpretáciu. Naše nálezy nemôžeme porovnať s prácou Škopkovej (1972), keďže vo svojej práci analyzovala diagnosticky nejednotný súbor.

Záver

1. Kriminalitu sme najčastejšie zistili v rodinnej anamnéze probandov s delíriom tremens.

2. Najnižší výskyt kriminality sme zistili u probandov s delíriom tremens (u 13,0 %), potom u probandov s alkoholickými halucinózami (u 15,6 %), najvyšší výskyt kriminality u probandov so syndrómom závislosti od alkoholu (u 24,3 %) a u probandov s predelirantnými stavmi (u 27,9 %).

LITERATÚRA

- Crawford, A., – Hinton, J. W., – Docherty, C. J., – Dikman, D. J., – Mulligan, P. E.*: Alcohol and crime I. *J Stud Alcohol*, 43, 1982, 7, s. 670 – 613
- Dufek, M.*: Soudní psychiatrie. Orbis, Praha, 1976, 272 s.
- Kunda, S.*: Jellinekove vývojové fázy a ich aktuálnosť v našich sociokultúrnych podmienkach. *Čs. Psychiatr*, 86, 1990, 3, s. 161 – 170
- Linnoila, M.*, et al.: Family history of alcoholism in violent offenders and impulsive fire setters. *Arch Gen Psychiatry*, 46, 1989, 7, s. 613 – 614
- Majerová, K. – Medvecká, E.*: Pokus o objektivizáciu liečebného efektu u alkoholikov pomocou FDT. *Protialkohol Obz*, 17, 1982, 3, s. 143 – 150
- Starý, O.*: Kvantifikace neurologických príznakov ťažkých etyliků. *Čs. Psychiatr*, 79, 1983, 1, s. 46 – 54
- Swett, Ch.*: Use of the Michigan alcoholism screening test in a prison hospital. *J Stud Alcohol*, 45, 1984, 4, s. 563 – 569
- Škopková, H.*: Halucinatorní a delirantní stavy při chronickém alkoholismu. *Protialkohol Obz*, 7, 1972, 4/5, s. 112 – 117
- Weiss, P.*: Některé forenzní a sexuologické charakteristiky pacientů ochranné léčby sexuologické. *Čs. Psychiatr*, 85, 1989, 5, s. 310 – 315
- Zapletálek, M., – Panoušek, V., – Preiningerová, O.*: K otázce psychopatologie tzv. primitivní osobnosti. *Čs. Psychiatr*, 71, 1975, 4, s. 245 – 250

Do redakcie prišlo dňa: 25. 6. 1993

Adresa autora: MUDr. K. Turček, CSc., Na hôrke 9, 949 01 Nitra – Diely